

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı maddeleri gereğince, Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.
15.07.2026


Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

Batı Trakya Türk Azınlığının eğitim hakları, 1923 Lozan Barış Antlaşması başta olmak üzere uluslararası hukuk tarafından güvence altına alınmıştır. Lozan Antlaşması'nın 40 ve 41'inci maddeleri, Batı Trakya Türk Azınlığının kendi eğitim kurumlarını kurma, yönetme ve ana dilinde eğitim alma haklarını açık biçimde güvence altına almaktadır.

Buna rağmen, Yunanistan'da faaliyet gösteren Türk azınlık ilkokullarının sayısı son yirmi dört yılda dramatik biçimde azalmıştır. Resmî verilere göre, 2002-2003 eğitim öğretim yılında 221 olan Türk azınlık ilkokulu sayısı, 2026-2027 eğitim öğretim yılı itibarıyla 76'ya düşmüştür. Başka bir ifadeyle, 24 yılda 145 Türk azınlık okulu eğitim hayatından çekilmiş okul ağının yaklaşık üçte ikisi (%65,6) ortadan kalkmıştır.

Son olarak Yunanistan Resmî Gazetesi'nde yayımlanan kararla, Meriç, Rodop ve İskeçe illerinde bulunan sekiz Türk azınlık ilkokulunun daha faaliyetleri askıya alınmıştır. Bu okullar arasında Dimetoka Türk Azınlık İlkokulu ile Çepelli, Delinasufköy, Omurluköy, Hebilköy, Üntüren, Beyköy ve Boyacılar Türk Azınlık İlkokulları bulunmaktadır.

Yunan makamları söz konusu uygulamaları "öğrenci yetersizliği" gerekçesiyle açıklamaktadır. Ancak Batı Trakya Türk Azınlığı temsilcileri, bu uygulamanın yalnızca demografik gerekçelerle açıklanamayacağını Türkçe eğitim imkânlarının sistematik biçimde daraltıldığını, iki dilli eğitim sisteminin zayıflatıldığını ve Lozan Antlaşması ile güvence altına alınan azınlık haklarının fiilen aşındırıldığını ifade etmektedir.

Dikkat çekici olan husus ise, Batı Trakya Türklerinin eğitim haklarında yaşanan bu ağır gerilemenin, Türkiye ile Yunanistan arasında son yıllarda "pozitif gündem", "iyi komşuluk", "yüksek düzeyli iş birliği" ve "diyalog" söylemlerinin yoğun biçimde dile getirildiği bir dönemde gerçekleşmiş olmasıdır.

Batı Trakya Türk Azınlığının eğitim kurumlarının her geçen yıl küçülmesi, yalnızca eğitim alanında yaşanan bir gerileme değildir. Aynı zamanda dilin, kültürün, kimliğin ve Lozan'dan doğan kolektif hakların aşamalı biçimde aşınması sonucunu doğurmaktadır.



Bu çerçevede aşağıdaki sorularımın cevaplandırılması önem arz etmektedir.

SORULAR

1. Bakanlığınızın kayıtlarına göre Batı Trakya'da 2002 yılında kaç Türk azınlık ilkokulu faaliyet göstermekteydi? Bugün faal okul sayısı kaçtır?
2. 2002 yılından bugüne kadar hangi yıllarda kaç Türk azınlık okulu faaliyet dışı kalmıştır? Bu okulların isimleri ve bulundukları yerleşim yerleri nelerdir?
3. 2026 yılında faaliyetleri askıya alınan sekiz Türk azınlık okuluna ilişkin karar öncesinde Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tarafından Yunan makamları nezdinde herhangi bir diplomatik girişimde bulunulmuş mudur?
4. Bulunuldu ise bu girişimlerin tarihleri, içerikleri ve sonuçları nelerdir?
5. Türkiye'nin Atina Büyükelçiliği ile Gümölcine ve İskeçe Başkonsoloslukları, söz konusu karar öncesinde Yunan makamlarıyla kaç görüşme gerçekleştirmiştir?
6. Bakanlığınız son on yılda Batı Trakya Türk Azınlığının eğitim hakları konusunda Yunanistan'a kaç diplomatik nota vermiştir?
7. Son on yılda konu Avrupa Konseyi, AGİT, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği veya diğer uluslararası platformlarda kaç kez resmen gündeme getirilmiştir?
8. Bu girişimlerin somut sonuçları nelerdir?
9. Son yirmi dört yılda okul sayısının 221'den 76'ya düşmesi, Bakanlığınız tarafından diplomatik açıdan bir başarı mı yoksa başarısızlık olarak mı değerlendirilmektedir?
10. Bakanlığınız, bu dramatik gerilemenin önlenememesinin nedenlerini nasıl açıklamaktadır?
11. Türkiye ile Yunanistan arasında yürütülen normalleşme ve pozitif gündem görüşmelerinde Batı Trakya Türk Azınlığının eğitim hakları kaç kez gündeme getirilmiştir?
12. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis arasında gerçekleştirilen görüşmelerde Batı Trakya Türk Azınlık okullarının durumu gündeme gelmiş midir?
13. Geldiyse Yunan tarafının verdiği cevaplar nelerdir?
14. Bakanlığınız, Lozan Barış Antlaşması'nın 40 ve 41'inci maddeleri kapsamında Yunanistan'ın yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirdiği kanaatinde midir?
15. Değilse bugüne kadar hangi uluslararası hukuk yollarına başvurulmuştur?
16. Batı Trakya Türk Azınlığının eğitim haklarının korunması amacıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, AGİT veya Birleşmiş Milletler nezdinde yürütülen herhangi bir süreç bulunmakta mıdır?
17. Türkiye ile Yunanistan arasında azınlık eğitimi konusunda faaliyet gösteren ortak komisyonlar veya çalışma grupları mevcut mudur? Varsa bunlar son beş yılda kaç kez toplanmıştır?
18. Son yirmi dört yılda Batı Trakya Türk Azınlığının eğitim haklarının güçlendirilmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından hazırlanan strateji, eylem planı veya yol haritası bulunmakta mıdır?
19. Önümüzdeki dönemde yeni Türk azınlık okullarının faaliyetlerinin askıya alınmasını önlemek amacıyla hangi somut diplomatik adımlar atılacaktır?
20. Batı Trakya Türk Azınlığının eğitim haklarında yaşanan bu gerilemenin devam etmesi hâlinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası hukuk ve ikili ilişkiler çerçevesinde uygulamaya koymayı planladığı yeni girişimler nelerdir?